

CRIZA ECONOMICĂ PROVOCATĂ DE CORONAVIRUS ȘI IMPACTUL EI ASUPRA ECONOMIEI SOCIALE

ECONOMIC CRISIS CAUSED BY CORONAVIRUS AND ITS IM- PACT ON THE SOCIAL ECONOMY

*Student, facultatea științe economice
Universitatea de Stat din Moldova*

**Alexandru
COJOCARI**

*Student, Faculty of Economics
State University of Moldova*

Rezumat. Crizele, recesiunile și depresiunile din procesul de dezvoltare economică sunt o proprietate organică a oricărei economii naționale. Procesele de dezvoltare ale globalizării și internaționalizării conduc la răspândirea fenomenelor de criză dintr-o țară în întreg spațiul economic mondial. În prezent, economia se dezvoltă constant nu doar pe baza unor factori extinși ca urmare a pătrunderii pe noi piețe, ci și pe baza celor intensive, care presupun o creștere a forțelor productive prin progresul științific și tehnologic.

Cuvinte cheie: criză, cauze ale crizelor mondiale, coronavirus supraproducție, cerere și ofertă, șomaj, inflație, economia socială.

Simplul gând că oricând, la orice oră putem fi loviți de o criză economică total neprevăzută care să ne afecteze grav stabilitatea monetară, ne poate face să stăm treji noaptea, frământându-ne cu griji.

Pierderea locului de muncă, apariția unei boli sau suferirea unui accident sunt doar câteva exemple de situații ce ar putea avea un impact major în viața noastră de zi cu zi.

Nu este exclus ca în urma unor astfel de evenimente să ne trezim într-o reală criză financiară, din care să nu mai putem ieși. Optica economiștilor în decursul timpului, cu privire la cauzele/factorii ce generează ciclurile economice, cât și cu privire la cauzele/factorii ce generează crizele economice, s-a amplificat foarte mult

Summary. Crises, recessions, and depressions in economic development are an organic property of any national economy. The development processes of globalization and internationalization lead to the spread of crisis phenomena from one country throughout the world economic space. Today, the economy is constantly developing based not only on extensive factors resulting from entering new markets but also on intensive ones, which involve increased productive forces through scientific and technological progress.

Keywords: crisis, causes of global crises, coronavirus overproduction, supply and demand, unemployment, inflation, social economy.

The mere thought that at any time, we may be hit by an unforeseen economic crisis that would seriously affect our monetary stability can make us stay awake at night due to anticipatory anxiety.

Losing a job, becoming ill, or suffering an accident are just a few examples of situations that could significantly impact our daily lives.

It is not excluded that we could wake up in a real financial crisis due to such events, from which we might not be able to recover. Over time, economists noticed that the factors that generate the economic cycles and the factors that create the financial crises have amplified a lot and have successively registered changes of content and nuance. This

și a înregistrat succesiv modificări de conținut și de nuanță. Evident, acest demers rămâne unul esențial și prealabil, în încercarea de a atenua manifestarea unor recesiuni economice profunde în orice țară a lumii. „Marri dușmani ai stabilității capitaliste, spune Krugman, au fost dintotdeauna războiul și recesiunea profundă”.

Mulți analiști politici și economici anunțau „*Marea criză economică 2020*”, desigur cauzată de coronavirus. Dar se pare că guvernele țărilor civilizate au reușit să țină destul de bine în frâu fenomenul. Acum se tot aud voci care anunță o criză economică 2021 ca fiind iminentă. Un lucru este cert, nu știm niciodată când vom avea cu adevărat probleme și din această cauză este bine să fim întotdeauna pregătiți de ce e mai rău.

Potrivit calculelor Fondului Monetar Internațional, performanța economiei globale în anul 2020 și în anul 2021 cu un total de 12,5 bilioane de dolari (11 bilioane de euro) mai redusă. Aceasta este *cea mai gravă recesiune* de la criza economică mondială de acum aproximativ 90 de ani, a afirmat economista șefă a FMI, Gota Gopinath. Ea a adăugat: „Nicio țară nu va scăpa neafectată”. Pentru a putea face o comparație: performanța valorică brută a economiei germane a fost în anul 2019 de puțin peste trei bilioane de euro.

Pandemia de coronavirus reprezintă criza globală de sănătate definitorie pentru timpurile noastre și una din cele mai mari provocări de după cel de-al doilea război mondial. De la apariția sa la sfârșitul anului 2020, virusul s-a răspândit pe toate continentele.

Pandemia COVID-19 a dezvăluit realitatea că sistemele lumii sunt

approach remains essential before mitigating the manifestation of deep economic recessions remains valid for all countries. “The great enemies of capitalist stability,” says Krugman, “have always been war and deep recession.”

Many political and economic analysts were announcing the “Great Economic Crisis of 2020” caused by the coronavirus. But it seems that the governments of civilized countries have managed to control the phenomenon quite well. Now, voices are announcing an economic crisis in 2021 as imminent. One thing is sure and that is the fact that we never know when we might have problems, and because of this, it is always good to be prepared for the worst-case scenario.

According to the International Monetary Fund calculations, the performance of the global economy in 2020 and 2021 with a total of 12.5 trillion dollars (11 trillion euros) is lower. This is the worst recession since the global economic crisis about 90 years ago, said IMF chief economist Gota Gopinath. She added: “No country will escape unaffected.” To make a comparison: the gross value performance of the German economy in 2019 was just over three trillion euros.

The coronavirus pandemic is the defining global health crisis of our times and one of the biggest challenges since World War II. Since its appearance at the end of 2020, the virus has spread to all continents.

The COVID-19 pandemic has revealed the fact that the world's systems are fragile. Beyond the human health and tragedy of the virus, the

fragile. Dincolo de sănătatea și tragedia umană a virusului, pandemia a declanșat cea mai severă criză economică dintr-un secol, cu efectele sale simțite inegal în toate națiunile, comunitățile și economiile.

Criza provocată de coronavirus este un șoc major pentru economia națională și mondială. Guvernul Republicii Moldova a adoptat deja măsuri bugetare, politice și de asigurare a lichidității, pentru a spori capacitatea sistemelor lor de sănătate și pentru a le oferi ajutor persoanelor și sectoarelor grav afectate.

Potrivit datelor Ministerului Economiei, criza pandemică a generat o contracție de 14% a economiei naționale în trimestrul II al anului 2020 și de 7,2% în primul semestru. Majoritatea sectoarelor economice au contribuit negativ la evoluția PIB-ului, cele mai afectate fiind comerțul intern, industria, transporturile, construcțiile, HoReCa etc. Totodată, măsurile restrictive au condus la diminuarea accentuată a consumului final, în special a consumului privat. Majoritatea companiilor și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânse de insuficiența mijloacelor financiare.

O criză economică reprezintă un dezechilibru semnificativ în sistemul economic, adesea însoțit de pierderi și rupturi ale legăturilor normale în relațiile de producție și de piață. Acest lucru duce în cele din urmă la un dezechilibru în funcționarea sistemului economic în ansamblu. Pandemia de COVID-19 accentuează inegalitățile existente și discriminarea pentru grupurile marginalizate. Persoanele în vârstă sunt cele mai afectate, dar tinerii pot fi resursa care trebuie valorificată pentru a depăși unele provocări.

pandemic triggered the most severe economic crisis in a century, with its effects felt unequally in all nations, communities, and economies.

The coronavirus crisis is a significant shock to the national and global economy. The Government of the Republic of Moldova has already adopted budgetary, political, and liquidity measures to increase the capacity of their health systems and provide assistance to severely affected individuals and sectors.

According to the Ministry of Economy, the pandemic crisis generated a contraction of 14% of the national economy in the second quarter of 2020 and 7.2% in the first half. Most economic sectors have contributed negatively to the evolution of GDP, the most affected being domestic trade, industry, transport, construction, HoReCa, etc. At the same time, restrictive measures have led to a sharp decrease in final consumption, especially private consumption. Most companies have diminished their investment activity, being constrained by the insufficiency of financial means.

An economic crisis is a significant imbalance in the financial system, often accompanied by losses and ruptures of standard production and market relations links. This ultimately leads to an imbalance in the functioning of the economic system as a whole. The COVID-19 pandemic exacerbates existing inequalities and discrimination for marginalized groups. Older people are the most affected, but young people may be the resource that needs to be harnessed to overcome some challenges.

The economic crisis caused by the

Criza economică cauzată de pandemia COVID-19 a schimbat traiectoria antreprenoriatului. Această situație au dus la crearea și ascensiunea unor afaceri online de renume, iar aceste exemple ne conving că startup-urile IT devin o soluție, atât pentru depășirea provocărilor actuale, cât și pentru combaterea crizei economice.

Crizele apar ca urmare a unor factori externi și interni și nu se întâmplă peste noapte, economiștii se așteptau de mult timp la noi șocuri în economia globală. Factorii de decizie la nivel politic și economic au învățat lecțiile date de criza din 2008 și de data aceasta au lăsat deoparte austeritatea, desfășurând în schimb un set mai larg de instrumente pentru a ajuta la repararea pagubelor produse de pandemie. Pandemia a fost doar un catalizator al procesului.

COVID-19 pandemic has changed the trajectory of entrepreneurship. This situation has led to the creation and rise of reputable online businesses. These examples convinced us that IT startups are becoming a solution for overcoming current challenges and combat the economic crisis.

Crises occur due to external and internal factors and do not happen overnight. Economists have long expected new shocks in the global economy. Political and economic decision-makers have learned the lessons of the 2008 crisis and, this time, set aside austerity, deploying a broader set of tools to help repair pandemic damage. The pandemic has only been a catalyst of the process.

Tabelul 1

Principali factori externi și interni care contribuie la declanșarea crizei financiare

Externe	Interne
<ul style="list-style-type: none"> • Războaiele comerciale între țări, care pot fi însoțite de taxe majorate, refuzul de a cumpăra sau vinde anumite bunuri. • Conflicte militare între țări (de exemplu, primul și al doilea război mondial). • Presiunea de sancțiuni asupra economiei unei singure țări din partea unuia sau mai multor state deodată. • Distrugerea legăturilor economice interstatale stabilite. • Dezastre naturale și de tip tehnogen (epidemii, tsunami, accidente, cutremure etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea greșită a cererii, pierderea piețelor de vânzare duc la supraproducție. • Erori în planificarea bugetară, politica monetară. • Pierderea încrederii în stat a populației și a debitorilor străini duce la o ieșire de capital din țară și sustragerea de depozite bancare, la abandonarea monedei interne în favoarea celor străine. • Lipsa diversificării economiei. (Dependența țării de venit într-un sector generator de finanțare). • 5. Instabilitatea politică și economică în țară.

Sursa: elaborat de autor

Table 1

**The main external and internal factors that contribute
to the onset of the financial crisis**

External	Internal
<ul style="list-style-type: none"> • Trade wars between countries, accompanied by increased taxes, refusal to buy or sell specific goods. • Military conflicts between countries (e.g., World War I and World War II). • The pressure of sanctions on the economy of a single country from one or more states at once. • Destruction of established interstate economic ties. • Natural and technogenic disasters (epidemics, tsunamis, accidents, earthquakes, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wrong assessment of demand, loss of sales markets lead to overproduction. • Errors in budget planning, monetary policy. • The loss of confidence in the state of the population and foreign debtors leads to a capital outflow from the country and the theft of bank deposits, to the abandonment of the domestic currency in favor of foreign ones. • Lack of economic diversification. (Dependency of the income country in a funding-generating sector). • Political and economic instability in the country.

Source: prepared by the author

Cu toate acestea, toate aceste cauze interne și externe ale crizei economice globale nu se dezvoltă imediat, ci se acumulează, conducând statul într-o stare de depresie, recesiune și destabilizare. Prin urmare, atunci când apar primele semne ale acestor fenomene, este important să regândim deciziile de politică și să răspundem rapid la o economie volatilă.

Dacă luăm în considerare impactul crizei financiare asupra economiei în ansamblu și asupra economiei sociale în particular, atunci putem observa:

- scăderea nivelului PIB-ului țării;
- o creștere a numărului de bănci cu probleme și o revocare masivă a licențelor de către autoritatea de reglementare;
- scăderea indicilor bursieri la bursă;

However, all these internal and external causes of the global economic crisis do not develop immediately. Still, they accumulate, leading the state into depression, recession and destabilization. Therefore, when the first signs of these phenomena appear, it is essential to rethink policy decisions and respond quickly to a volatile economy.

If we consider the impact of the financial crisis on the economy as a whole and the social economy in particular, then we can observe:

- decreasing the level of the country's GDP;
- an increase in the number of troubled banks and a massive revocation of licenses by the regulator;
- decrease of stock market indices;
- depreciation of the national currency;

- deprecierea monedei naționale;
- ieșirea de capital în străinătate;
- înghețarea activității investiționale;
- creșterea datoriilor externe și interne;
- o scădere bruscă a rezervelor de aur și valutar ale țării;
- reducerea cuantumului impozitelor colectate.

Suntem de abia la începutul crizei. Aceasta poate deveni la fel de gravă precum criza economică mondială din anii 30 ai secolului trecut. Nici scăderea Produsului Intern Brut cu 20 de procente nu este complet exclusă. Perspectivele sunt sumbre și depind de durata perioadei de carantină.

Ce ar trebui să facă antreprenorii sociali dacă o criză nu poate fi evitată? Este important să înțelegeți și să vă regândiți la condiții. De regulă, oamenii percep situația negativ, nu vor să o accepte și să beneficieze de ea. Dar condițiile crizei economice mondiale pot fi reduse nu numai la prăbușirea producției, a sistemului bancar, a dezechilibrului social, ci și la beneficii:

- revizuirea prețurilor la petrol, active, aur și valută, ca urmare a încetirii inflației;
- scăderea ofertei de mărfuri importate, capacitatea de a crește competitivitatea produselor acestora;
- creșterea productivității și a dorinței angajaților de a munci pentru a nu-și pierde locul de muncă.

Efectul principal se regăsește în modificările stilului de lucru în domeniul industrial și nu numai. Exemplul tipic este că acum lucrăm de acasă. Și pot să îmi imaginez că

- capital outflows abroad;
- freezing the investment activity;
- increase in external and internal debts;
- a sharp decline in the country's gold and foreign exchange reserves;
- reduction of the amount of taxes collected.

We are only at the beginning of the crisis. It can become as severe as the global economic crisis of the 1930s. The decrease of the Gross Domestic Product by 20 percent is not entirely excluded either. The outlook is bleak and depends on the length of the quarantine period.

What should social entrepreneurs do if they cannot avoid a crisis? It is crucial to understand and rethink the conditions. Usually, people perceive the situation negatively, and they do not want to accept it and benefit from it. But the requirements of the global economic crisis can be reduced not only to the collapse of production, the banking system, the social imbalance but also to the benefits:

- revision of oil, assets, gold, and foreign exchange prices, as a result of the slowdown in inflation;
- decrease in the supply of imported goods, the ability to increase the competitiveness of their products;
- increasing productivity and the desire of employees to work so as not to lose their jobs.

The main effect is found in the changes that appear in the working style in the industrial field and beyond. The typical example is that

mulți vor continua să lucreze și după izolare din sistemul home office. Marile conflagrații, marile crize s-au soldat cu modificări la nivelul producției.

Reala forță necesară refacerii după criză este nivelul datoriei publice. Atunci când statul are un nivel relativ scăzut al datoriei publice înainte de criză, ceea ce implică și posibilitatea de a acționa în domeniul politicii fiscale, acesta își va reveni mai repede și mai bine din criză. State care nu dispuneau de astfel de rezerve au avut de luptat cu datorii publice imense.

Conform economistului-șef al Băncii Centrale Europene, 2022 arată bine, vor fi și probleme, bineînțeles, dar nu atât de grave încât să ne arunce într-o prăpastie economică.

Înainte de a gândi un plan anticriză, trebuie să admitem nu numai ca este o criza, ci și care sunt cauzele ei. Cauza principală este consumul excesiv pe datorie. Populația nu poate fi blamată, dar poate fi pe viitor mai bine informată și cu siguranță mai precaută privind așteptările asupra veniturilor proprii. În schimb, guvernul poate fi criticat pentru că a făcut o eroare strategică monumentală: într-o perioadă de creștere economică, a consumat toată această creștere și s-a mai și îndatorat suplimentar.

În recunoașterea unei crize, o evaluare a interrelației problemelor este de mare importanță. Existența-natura unei astfel de relații poate spune multe și despre pericolul crizei și natura ei. Așa-numita monitorizare a dezvoltării anticriză ar trebui să funcționeze în managementul

we now work from home. And I can imagine that many will continue to work even after isolation from the home office system. The great conflagrations, the great crises have resulted in changes in production.

The real force needed to recover from the crisis is the level of public debt. When the state has a relatively low level of public debt before the problem, which also implies the possibility of acting in fiscal policy, it will recover faster and better from the crisis. States that did not have such reserves had to contend with substantial public debt.

According to the chief economist of the European Central Bank, 2022 looks promising. Of course, there will be problems, but not so severe as to throw us into an economic abyss.

Before thinking of an anti-crisis plan, we must admit that it is a crisis and what its causes are. The leading cause is excessive consumption of debt. The population cannot be blamed, but it may be better informed and certainly more cautious about its income expectations in the future. Instead, the government can be criticized for making a monumental strategic mistake. In a period of economic growth, it has consumed all this growth and has become extra indebted.

In recognizing a crisis, an assessment of the interrelationship of issues is of great importance. The existence-nature of such a relationship can also say a lot about the danger of the crisis and its nature. So-called anti-crisis development monitoring

sistemului socio-economic. Acesta este controlul proceselor de dezvoltare și urmărirea tendințelor acestora după criteriile managementului anticriză.

Depășirea crizelor este un proces gestionabil. Succesul managementului depinde de recunoașterea în timp util a crizei și de simptomele declanșării acesteia. Semnele crizei se diferențiază în primul rând prin apartenența sa tipologică: amploare, probleme, acuitate, aria de dezvoltare, cauze, posibile consecințe, faza de manifestare.

Îleșire din criză bazată pe mulți ani de experiență istorică:

- oferirea de locuri de muncă pentru populație. este necesar să se elaboreze un set de măsuri pentru reducerea ratei șomajului. de exemplu, începeți implementarea proiectelor mari de infrastructură, stimulați întreprinderile să crească locurile de muncă, organizați o recalificare masivă pentru a reduce șomajul structural etc.
- diversificarea economiei. pentru multe țări, este încă important să se reducă dependența de industria petrolului și gazelor și să se dezvolte alte sectoare ale economiei, în primul rând cele high-tech, capabile să concureze pe piața mondială.
- politică monetară competentă care vizează reducerea inflației, restabilirea cererii efective, stabilirea unei rate de referință optime și controlul financiar asupra activităților instituțiilor de credit.
- utilizarea rezervelor financiare pentru a sprijini sectoarele cheie ale economiei, grupurile social

should work in the management of the socio-economic system. This is the control of development processes and the follow-up of their tendencies according to the criteria of anti-crisis management.

Overcoming crises is a manageable process. The success of management depends on the timely recognition of the situation and the symptoms of its onset. The signs of the crisis are differentiated primarily by its typological affiliation: magnitude, problems, acuity, area of development, causes, possible consequences and manifestation phases.

Exit from the crisis based on many years of historical experience:

- providing jobs for the population. It is necessary to develop a set of measures to reduce the unemployment rate. For example, start implementing large infrastructure projects, stimulate businesses to grow jobs, organize massive retraining to reduce structural unemployment, and so on.
- diversification of the economy. For many countries, it is still essential to reduce dependence on the oil and gas industry and develop other sectors of the economy, primarily high-tech ones, that can compete on the world market.
- competent monetary policy aimed at reducing inflation, restoring effective demand, setting an optimal reference rate, and financial control over the activities of credit institutions.
- using financial reserves to support critical sectors of the econo-

vulnerabile ale populației, întreprinderile mici.

Recunoașterea situațiilor de criză și anticiparea crizelor de astăzi, datorită complexității mari a managementului și amplitudinii tot mai mari a activităților de producție, trebuie puse pe o bază profesională. Depășirea crizelor depinde de metodele de analiză a situațiilor de criză și de disponibilitatea specialiștilor în domeniul managementului crizelor.

Profesionalismul managementului nu se limitează la abilitățile de management normal, de succes. De asemenea, el ar trebui să se manifeste în condiții de risc crescut, situații extreme și criză.

Este momentul să ne îndreptăm atenția către modele alternative de organizare a economiei, mai rezistente în fața șocurilor macroeconomice. Este vorba despre economia socială și solidară, reprezentată de forme cooperatiste de organizare ale lucrătorilor și lucrătoarelor. Această economie are o tradiție îndelungată și s-a răspândit în mai multe domenii, de la producție și desfacere produse, până la activitate de creditare și ajutor reciproc.

Potențialul de creștere a economiei sociale într-un moment de criză economică și socială a fost subliniat în repetate rânduri la nivel național. Într-adevăr, economia socială este un model de reziliență și continuă să se dezvolte, în timp ce alte sectoare economice se confruntă cu probleme. Ea nu este un produs secundar: întreprinderile de economie socială reflectă necesitatea unei economii care reconciliază dimensiunea socială, cea economică și cea financiară, care poate crea bunăstare și care nu

my, socially vulnerable groups of the population, small businesses.

Recognition of crises and anticipation of today's concerns, due to the incredible complexity of management and the growing scale of production activities, must be put on a professional basis. Overcoming crises depends on the methods of analyzing crises and the availability of specialists in crisis management.

Management professionalism is not limited to specific, successful management skills. It should also manifest itself in conditions of high risk, extreme situations, and crisis.

It is time to turn our attention to alternative models of organizing the economy, more resistant to macroeconomic shocks. It is about the social and solidarity economy, represented by cooperative forms of organization of workers. This economy has a long tradition and has spread in many fields, from production and sales of products to lending and mutual aid.

The growth potential of the social economy at a time of economic and social crisis has been repeatedly emphasized at the national level. Indeed, the social economy is a model of resilience and continues to grow while other economic sectors face problems. It is not a by-product: social economy enterprises reflect the need for an economy that reconciles the social, economic, and financial dimensions, which can create wealth and is not only measured in terms of its financial capital but also, in particular, in terms of its share capital.

In the face of crises, these forms

este măsurată numai din punctul de vedere al capitalului său financiar, ci și, mai ales, din punctul de vedere al capitalului său social.

În fața crizelor, aceste forme de organizare rezistă mai bine, datorită adaptabilității acestora și modelului de organizare în care există egalitate și participare și nu interese divergente între acționari, manageri și angajați.

of organization are better resilient due to their adaptability and the organizational model in which there is equality and participation and not divergent interests between shareholders, managers, and employees.

BIBLIOGRAFIE :

1. *Evoluții recente ale economiei sociale în Uniunea Europeană, Comitetul Economic și Social European, Uniunea Europeană, 2017*
2. *Efimov V. V. Securitatea economică a statului în contextul globalizării. - M. : KNORUS, 2014. -98 p.*
3. *Kindleberger Ch., Aliber R. Crizele financiare mondiale. Manie, panică și accidente. - SPb. : Peter, 2010. - 544 p.*
4. *Krugman, P, The return of depression economics and the crisis of 2008. W. W. Norton & Company, 2009*
5. *Moldovanu, D, Doctrinile economice . Chisnau: Universitas, 1994*
6. *Pohoață, I. Doctrinile economice universale, vol. II. Iasi: Fundației Gh. Zane, 1995*
7. *Vissarionov A. Lecții din criză // The Economist. - 2012. - Nr. 2. - p. 232.*